

The Metropolitan Opera

SEZONA 2012/2013 RADIJSKIH PRENOSA

The Metropolitan Opera

SEZONA 2012/2013 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

Radio-televizija Srbije Radio Beograd uz podršku
Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji,
predstavlja:

**Sezonu radijskih prenosa
2012-2013
od 8. decembra do 11. maja**

na zajedničkim talasima
Drugog i Trećeg programa
Radio Beograda

Treću godinu zaredom Radio Beograd svojim slušaocima donosi direktne prenose iz Metropolitan opere u Njujorku. Od 8. decembra do 11. maja, na radijskoj pozornici smenjujuće se, svake subote, dvadeset i jedna operaska predstava u izvođenju najvećih zvezda operске umetnosti današnjice. Među njima su: Željko Lučić, Džozs DiDonato, Natali Dese, Ana Netrebko, Jonas Kaufman, Olga Borodina, Roberto Alanja, Huan Diego Flores, Sondra Radvanovski, Dmitri Hvorostovski, Sajmon Kinlisajd i mnogi drugi.

Tokom 2012/2013 Radio Beograd, prvi put, realizuje celokupnu sezonu Metovih radijskih prenosa, kroz saradnju muzičkih redakcija Drugog i Trećeg programa, sa ciljem da slušaocima putem tekstova, intervjuja i različitih informacija, dodatno obogati muzički doživljaj ovih operskih večeri.

Ova, 82. sezona direktnih radijskih prenosa je izuzetna jer se u 2013. godini proslavljaju godišnjice dva operska velikana – dvesta godina od rođenja Đuzepa Verdija i Riharda Vagnera. Metropolitan opera u Njujorku će ove značajne jubileje obeležiti novim postavkama Verdijevih opera *Bal pod maskama* i *Rigoletto*, dok će novi scenski izgled dobiti Vagnerova poslednja opera *Parsifal*. Polovinu repertoara ovogodišnjih radijskih prenosa ispuniće muzika ova dva operska majstora, jer će se ponoviti prošlogodišnja grandiozna produkcija Vagnerovog ciklusa *Prsten Nibelunga* i obnoviti postavke Verdijevih popularnih opera *Aida*, *Trubadur*, *Travijata* i *Don Karlos*.

Ljubitelji barokne opere radoćaće se novoj postavci Hendlovog *Julija Cezara*, dok će prava poslastica za sve poklonike operске umetnosti biti dela koja se, danas, ređe pojavljuju na scenama velikih operskih kuća, poput Pučinijeve *Lastavice*, Pulenkovih *Razgovora karmelićanki* ili Zandonaijeve *Frančeske da Rimini*.

Savremeno opersko stvaralaštvo zastupaće nova režija opere *Bura* britanskog kompozitora Tomasa Adesa. Na repertoaru će se naći i dela Donicetija (prvo izvođenje u Metropolitanu opere *Marija Stjuart*, kao i nova postavka opere *Ljubavni napitak*), večna Bizeova *Karmen*, *Trojanci* Hektora Berliozu, te *Grof Ori* Đoakina Rosinija.

Prenose iz Metropolitanove radijske operске sezone 2012/2013 omogućila je razmena u okviru Evropske radiodifuzne unije, kao i podrška Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji.

Muzičke redakcije Drugog i Trećeg programa Radio Beograda pozivaju vas da im se pridružite subotom uveče i postanete deo velike operске porodice koju Metropolitan opera neguje već osamdeset i dve godine.

SVAKE
SUBOTE NA
DRUGOM
I TREĆEM
PROGRAMU
RADIO
BEOGRADA

The Metropolitan Opera

SEZONA 2012/2013 RADIJSKIH PRENOSA IZ METROPOLITENA

- 8.12. *Bal pod maskama* (Verdi) **nova postavka 6**
- 15.12. *Aida* (Verdi) **8**
- 29.12. *Bura* (Ades) **Met premijera 10**
- 5.1. *Trojanci* (Berlioz) **12**
- 12.1. *Trubadur* (Verdi) **14**
- 19.1. *Marija Stjuart* (Doniceti) **Met premijera 16**
- 26.1. *Lastavica* (Pučini) **18**
- 2.2. *Grof Ori* (Rosini) **20**
- 9.2. *Ljubavni napitak* (Doniceti) **nova postavka 22**
- 16.2. *Rigoletto* (Verdi) **nova postavka 24**
- 23.2. *Karmen* (Bize) **26**
- 2.3. *Parsifal* (Vagner) **nova postavka 28**
- 9.3. *Don Karlos* (Verdi) **30**
- 16.3. *Frančeska da Rimini* (Zandonai) **32**
- 30.3. *Travijata* (Verdi) **34**
- 6.4. *Rajnsko zlato* (Vagner) **36**
- 13.4. *Valkira* (Vagner) **38**
- 20.4. *Zigfrid* (Vagner) **40**
- 27.4. *Julije Cezar* (Hendl) **nova postavka 42**
- 4.5. *Razgovori karmelićanki* (Pulenk) **44**
- 11.5. *Sumrak bogova* (Vagner) **46**

Đuzepe Verdi:

Bal pod maskama

Subota,
8. decembar 2012.
19:00

LIBRETO:

Antonio Soma
prema komadu
Gustav III
Ežena Skriba

NOVA
POSTAVKA

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Gustav III (Rikardo)
Marselo Alvarez TENOR

Amelija
Sondra Radvanovski SOPRAN

Oskar
Ketlin Kim SOPRAN

Ulrika
Stefani Blajt MECOSOPRAN

Grof Ankarstrem (Renato)
Dmitri Hvorostovski BARITON

Grof Horn (Samuel)
Kit Miler BAS

Grof Ribing (Tom)
Dejvid Kroford BAS

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Dejvid Olden

2 pauze

Đuzepe Verdi je 1857. godine potpisao ugovor za novu operu sa teatrom San Karlo u Napulju, a izbor je, posle nekoliko meseci razmišljanja, pao na Skribov libreto *Gustav III ili Bal pod maskama* iz 1833. godine. Međutim, kada je sinopsis stigao do napuljskih cenzora, postalo je jasno da opera koja se bavi istorijskim događajem, odnosno ubistvom švedskog kralja Gustava III, neće naići na odobravanje vlasti, te je posle dužih pregovora ugovor raskinut. Verdi je, stoga, u teatru Apolo u Rimu postavio operu u kojoj je radnja izmeštena iz Švedske u Boston, a umesto kralja Gustava glavni junak postaje plemić nižeg ranga, Rikardo, vojvoda od Vorika. Metropolitan opera ove godine daje novu postavku popularne Verdijeve opere u režiji Dejvida Oldena, koristeći prvobitnu "švedsku" verziju sinopsisa (zato imena likova iz "bostonske" verzije navodimo u zagradi).

Zaverenici, grof Horn i grof Ribing (Samuel i Tom) spremaju atentat na kralja Gustava III (Rikardo) tokom najavljenog maskenbala, o čemu ga obaveštava njegov sekretar i najbolji prijatelj, grof Ankarstrem (Renato). Gustav je potajno zaljubljen u Ameliju, Ankarstremovu suprugu, koja prema njemu nije ravnodušna. Amelija posećuje vračaru Ulriku od koje traži pomoć kako bi se oslobodila ljubavi prema kralju. U prvom pokušaju atentata, Ankarstrem spasava Gustava i njegovu misterioznu pratilju, ali kada shvati da je to bila njegova žena, odlučuje da promeni stranu i da se pridruži zaverenicima...

Premijera:

Rim, Teatro Apolo, 17. februar 1859.

Giuseppe Verdi: Aida

Subota,
15. decembar 2012.
19:00

LIBRETO:

Antonio Gislancioni
prema scenariju
Ogista Marijeta

Lica i izvođači:

Aida
Ljudmila Monastirska SOPRAN

Radames
Roberto Alanja TENOR

Egipatski kralj
Mikloš Šebešćen BAS

Amneris
Olga Borodina MECOSOPRAN

Amonasro
Georg Gagnidze BARITON

Ramfis
Stefan Kočan BAS

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Sonja Frisel

2 pauze

Najspektakularnija i najmonumentalnija Verdijeva opera napisana je po porudžbini egipatskog kediva Ismail-paše u sklopu ceremonija koje su pratile ulazak Egipta na modernu političku scenu. Godine 1869. otvoren je Suecki kanal, kao i Kairska opera koja se po svojoj veličini i monumentalnosti mogla meriti sa najvećim operskim kućama tog doba, u Evropi. Kao predložak za radnju *Aide* poslužio je tekst poznatog francuskog egiptologa Ogista Marijeta, kedivovog prijatelja. Pisanje libreta Verdi je poverio Antoniju Gislancioniju, sa kojim je prethodno sarađivao na operi *Moć sudbine*. Opera je izvedena 24. decembra 1871. godine u raskošnom zdanju Kairske opere, koja je nažalost, sto godina kasnije nestala u razornom požaru. Najpoznatija scena opere *Aida* je Trijumfalni marš čija se muzika i danas često koristi u najrazličitijim kontekstima – od reklama do pesama fudbalskih navijača.

Egipatski vojskovođa Radames zaljubljen je u robinju Aidu, koja je poreklom etiopska princeza. Istovremeno, njega strasno voli faraonova kći, moćna princeza Amneris. Nasuprot ovog emotivno angažovanog ljubavnog trougla nalaze se egipatski suveren, vrhovni sveštenik Ramfis i Aidin otac, Amonasro, kralj Etiopije. Oni su željni vlasti i osvete i zbog toga osuđuju ljubav Aide i Radamesa, povređujući pri tom i samu Amneris. Opera se završava potresnom monumentalnom scenom: dok ljubavnici Aida i Radames ostaju zarobljeni unutar mračne grobnice iščekujući smrt, nad nadgrobnom pločom Amneris se moli bogovima za Radamesovu dušu.

Premijera:

Kairo, Opera, 24. decembar 1871.

Tomas Ades: Bura

Subota,
29. decembar 2012.
19:00

LIBRETO:

Meredith Ouks
prema Šekspirovom
komadu *Bura*

MET
PREMIJERA

NOVA
POSTAVKA

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Prospero
Sajmon Kinlisajd BARITON

Miranda
Izabel Lionard MECOSOPRAN

Kaliban
Alen Ouk TENOR

Ferdinand
Aleks Šrejder TENOR

Antonio
Tobi Spens TENOR

Alonso
Vilijam Berden TENOR

Stefano
Kevin Berdet BAS-BARITON

Trinkulo
Jestin Dejvis KONTRATENOR

Sebastijan
Kristofer Fejgam BARITON

Gonzalo
Džon Del Karlo BAS-BARITON

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Tomas Ades
Režija: Rober Lepaž

1 pauza

Zasnovana na Šekspirovoj *Buri*, opera Tomasa Adesa premijerno je izvedena 2004. godine u Kraljevskoj operi Kovent Garden u Londonu. Od tada, ovo delo je doživelo još četiri različite postavke, što je uspeh kojim se ne može pohvaliti nijedna druga savremena opera. Najnoviju postavku režirao je Rober Lepaž, a nastala je kao koprodukcija Metropolitan opere i Operskog festivala u Kvebeku, gde je i premijerno izvedena jula 2012. godine. Lepaž je radnju opere smestio u unutrašnjost milanske Skale, aludirajući na poreklo Prospera, svrgnutog vladara Milana, ali možda i na čuvenu Šekspirovu rečenicu *Ceo svet je pozornica*.

Oluja koju je izazvao čarobnjak Prospero, bivši milanski vojvoda, na njegovo začarano ostrvo dovodi brodolomnike među kojima su Prosperov brat i uzurpator prestola, Antonio, kralj Napulja, Alonso i njegov sin, princ Ferdinand. More je izbacilo mladog Ferdinanda na drugu stranu ostrva, gde sreće Prosperovu ćerku Mirandu u koju se zaljubljuje. U isto vreme, dvorjani, na čelu sa Alansom, tuguju jer misle da se princ utopio. Prospero, željan osvete, uz pomoć duha Arijela i bivšeg vladara ostrva, čudovišnog Kalibana, unosi razdor među brodolomnike i razotkriva Antonijevu spletkarošku prirodu. Međutim, suočen sa iskrenim osećanjima mladog para, Prospero se odriče svoje magične moći, a gnev i mržnju u čarobnjakovom srcu zamenjuju milost i oprost, kao i radost zbog srećne ljubavi naslednika vladarskih kuća Milana i Napulja.

Premijera:

London, Kraljevska opera, 10. februar 2004.

Hektor Berlioz: Trojanci

Subota,
5. januar 2013.
18:00

LIBRETO :

Hektor Berlioz
prema Vergilijevoj
Eneidi

Lica i izvođači:

Prijam
Džulijen Robins BAS

Hekaba
Tiodora Hanslou SOPRAN

Kasandra
Debora Vojt MECOSOPRAN

Didona
Suzan Grejem MECOSOPRAN

Ana
Keren Kargil KONTRAALT

Eneja
Marčelo Đordani TENOR

Koreb
Dvejn Kroft BARITON

Narbal
Kvangčul Joun BAS

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luiži
Režija: Frančeska Zambelo

2 pauze

Ovo monumentalno scensko delo, organizovano u pet činova u trajanju od četiri sata, Berlioz je završio 1858. godine, na sopstveni libreto u kojem koristi motive Vergilijeve *Eneide*. Berlioz je ovom operom pokazao da je ovladao svim tajnama kompleksne muzičke strukture, u kojoj se formalni okvir prevazilazi simfonizacijom i razradom svih scenskih potencijala. Stoga, mnogi muzikolozi i kritičari smatraju *Trojance* vrhuncem Berliozovog stvaralačkog opusa.

Kada Grci konačno osvoje Troju, Eneja beži sa Prijamovim blagom, dok Kasandra i njena mlađa sestra Poliksena izvršavaju samoubistvo ne želeći da dopadnu u ruke pomahnitalih grčkih vojnika koji pale i pljačkaju. Na svom putu, Eneja stiže u Kartaginu, čija se kraljica Didona zaljubljuje u trojanskog princa. Ipak, njihova idila nije dugog veka. Duhovi palih trojanskih junaka nagovaraju Eneju da nastavi put ka novoj domovini – Italiji. Očajna Didona izvršava ritualno samoubistvo na lomači kako bi prekratila muke zbog nesrećne ljubavi, ali i kako bi se osvetila Eneji jer ju je ostavio. Dok umire, Didona vizionarski uviđa da će Kartaginu pobediti Rim – grad i država koju će Eneja osnovati.

Premijera:

Karlsruhe, Dvorsko pozorište, 6-7. decembar 1890.

Đuzepe Verdi: Trubadur

Subota,
12. januar 2013.
19:00

LIBRETO:

Salvatore Kamarano
i Emanuel Bardare
prema komadu
Trubadur Antonija
Garsije Gutijereza

Lica i izvođači:

Grof Luna
Aleksej Markov BARITON

Manriko
Marko Berti TENOR

Acučena
Stefani Blajt MECOSOPRAN

Leonora
Patriša Raset SOPRAN

Ferando
Kristoforos Stamboglis BAS

Ines
Edita Kulčak SOPRAN

Ruiz
Hjugo Vera TENOR

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Danijele Kalegari
Režija: Dejvid MekVikar

1 pauza

Središnja opera Verdijeve „trilogije“ koju čine još i *Rigoletto* i *Travijata*, komponovana je prema istoimenoj drami Antonija Garsije Gutijereza. Ove tri opere, koje danas spadaju među najmiljenija dela iz Verdijevog opusa ali i celokupne operске literature, nastala su u periodu od samo tri godine – između 1851. i 1853, te se zbog toga grupišu zajedno, iako nisu povezana ni formalno, ni sadržinski. Upitan jednom prilikom šta mu se kod *Trubadura* – njegove omiljene Verdijeve opere – najviše dopada, maestro Herbert Karajan je izjavio da su to arhetipske ljudske strasti, efektno smenjivanje krajnje dramatičnih situacija i Verdijeva genijalnost da takve situacije prevede u muziku. *Trubadur*, dovršen i premijerno izveden u Rimu 1853. godine, trijumfalno je dočekan kod publike i kod kritike, koja je operu već tada ocenila kao remek-delo.

U XV veku u Španiji, dvorska dama Leonora i trubadur Manriko se strasno vole. Manriko, pak, od svoje majke – ciganke Acučene, slučajno saznaje da on nije njen pravi sin, već nestali brat grofa Lune. Acučena je davno otela dete kako bi osvetila surovu smrt svoje majke. Grof Luna je danas Manrikov suparnik u borbi za Leonorinu naklonost. U nizu obrta, protkanih lažnim obećanjima, ispijanjem otrova, dvobojima i svim drugim što može biti cena slobode, ljubavi ili osвете u operi, Verdi nas dovodi do tragičnog kraja: Leonora umire u naručju svog voljenog, dok Manriko biva poslat na gubilište. Acučenina osveta, na taj način, igrom slučaja biva ispunjena: grof Luna ubija sopstvenog brata.

Premijera:

Rim, Teatro Apollo, 19. januar 1853.

Ken Howard/Metropolitan Opera

Gaetano Doniceti: Marija Stjuart

Subota,
19. januar 2013.
19:00

LIBRETO:

Đuzepe Bardari
prema istoimenom
komadu Fridriha
Šilera

MET
PREMIJERA

NOVA
POSTAVKA

Lica i izvođači:

Marija Stjuart
Džojs DiDonato SOPRAN

Elizabeta I
Elza van den Hever SOPRAN

Ana Kenedi
Marija Zifčak MECOSOPRAN

Robert, erl od Lestera
Metju Polencani TENOR

Lord Vilijam Sesil
Džošua Hopkins BARITON

Džordž Talbot, erl od Šrusberija
Metju Rouz BAS

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Maurício Benini
Režija: Dejvid MekVikar

1 pauza

Ovu lirsku tragediju Doniceti je napisao na osnovu istoimenog dela Fridriha Šilera. Karakterišu je dva snažna i muzički suprotstavljena ženska lika, Elizabeta I i Marija Stjuart. Engleska vladarka oslikava napetu dvorsku politiku, dok je škotska kraljica primer slobode duha i ženstvenosti. Posle burne generalne probe, u teatru San Karlo u Napulju, kraljevski cenzor je zabranio Donicetijevu operu koja je, inače, pisana za ovo slavno operско pozorište. Srećom, opera je zapala za oko jednoj od najvećih operskih pevačica u istoriji – Mariji Malibran, koja je izdejstvovala da delo bude postavljeno u milanskoj Skali 1835. godine, iako je odmah potom zabranjeno. Sve do 1958. godine opera se, tek povremeno, pojavljivala na pozornicama, ali je potom interesovanje za nju obnovljeno. Samo u periodu od 2009. do danas opera je izvedena 92 puta širom sveta. Ovom preporodu Donicetijeve opere pridružio se i Metropolitan koji će u 2013. godini prvi put *Mariju Stjuart* prikazati na svojoj pozornici.

Javno i privatno, državni razlozi i skrivene emocije, politika i lični bol teme su na kojima počiva dramaturška struktura opere. Elizabeta I drži u zatočeništvu svoju rođaku Mariju Stjuart, svrgnutu škotsku kraljicu. Marija preko svog čuvara, Talbota, šalje pismo i sliku Robertu, erlu od Lestera kako bi umilostivila englesku vladarku da je primi. Lester je, naime, Elizabetin dugogodišnji miljenik, koji je potajno zaljubljen u Mariju. Engleska kraljica nije sklona tome da osudi Mariju Stjuart na smrt, ali kada se političkim pritiscima Lorda Sesila, koji strepi od zavere engleskih katolika, pridodaju ljubomora, ponos i duboko nepoverenje koje vlada između ove dve jake ženske ličnosti, sudbina škotske kraljice biva zapečaćena.

Premijera:

Milano, Skala, 20. decembar 1835.

Đakomo Pučini: Lastavica

Subota,
26. januar 2013.
19:00

LIBRETO:

Đuzepe Adami prema
istoimenom predlošku
Alfreda Marije Vilnera i
Hajnca Rajnharta

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Magda de Sivri
Kristina Opolais SOPRAN

Lizet
Ana Kristi SOPRAN

Ruđero Lastuk
Đuzepe Filianoti TENOR

Prinije
Marijus Brenciu TENOR

Rambaldo Fernandez
Dvejn Kroft BARITON

Perišo
Edvard Parks BAS

Goben
Kit Džejmson TENOR

Krebijon
Evan Hjuž BAS-BARITON

Rabonije
Džejson Hendriks BARITON

Ivet
Monika Junus SOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Jon Marín
Režija: Nikola Žoel

1 pauza

Godine 1914, Pučini je dobio ponudu da napiše novu operu za bečku scenu, ali je zbog rata ovo delo premijerno izvedeno u Monte Karlu tek tri godine kasnije.

Radnja je smeštena u Pariz dvadesetih godina prošloga veka, a operu otvara scena zabave na kojoj pesnik Prinije recituje ljubavne pesme. Svi ga ismevaju osim Magde, Rambaldove ljubavnice, kojoj proriče da će, u potrazi za srećom i ljubavi, poput lastavice otići na jug. Magda jedne večeri odlazi u restoran gde se, prurušena, upoznaje sa Ruđerom, Rambaldovim prijateljem iz detinjstva. Oni se zaljubljuju jedno u drugo i Magda napušta svoj stari život i Pariz, ali ih ubrzo sustižu novčane nedaće zbog kojih moraju da se suoče sa realnošću. Dok Ruđero zaneseno govori o svojoj porodičnoj kući, Magda shvata da on ne zna ništa o njenoj prošlosti. U posetu novom paru dolazi Prinije, koji Magdi potajno saopštava da još uvek nije kasno da se vrati Rambaldu. Uprkos svemu, ona prihvata ovu ponudu i saopštava skrhanom Ruđeru da mora da ode kako ne bi uništila njegov život.

Premijera:

Monte Karlo, Opera, 27. mart 1917.

Doakino Rosini: Grof Ori

Subota,
2. februar 2013.
19:00

LIBRETO:

Ežen Skrib i
Šarl Gaspar Delestr-Puarson

Lica i izvođači:

Grof Ori
Huan Diego Flores TENOR

Učitelj
Nikola Ulivieri BARITON

Izolije
Karin Dee MECOSOPRAN

Rembo
Nejtan Gan BARITON

Grofica Adel
Nino Mačaidze SOPRAN

Ragonda
Suzane Resmark MECOSOPRAN

Alis
Ešli Emerson SOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Maurício Benini
Režija: Bartlet Šer

1 pauza

Opera *Grof Ori* komponovana je 1828. godine. Rosini je u ovom delu, pisanom za francusku publiku, iskoristio muziku iz svojih pređašnjih dela, posebno iz opere *Putovanje u Rems*. Zapravo, samo je muzika jedne scene iz prvog čina ove opere potpuno nova, dok je sve ostalo prerađeno ili je Rosini, jednostavno, na postojeće melodije dodao novi tekst. Utoliko bi se moglo reći da je *Grof Ori* vrsta auto-pastiša.

Komplikovan zaplet, tipičan za komičnu operu XIX veka koja se oslanja na žanr francuske farse, prati zgrade grofa Orija koji, prerušen u pustinjaka, ispoveda mlade žene. Orija za pomoć moli paž Izolije, koji pokušava da osvoji mladu groficu Adelu. Izolije je potrebna pomoć kako bi nagovorio Adelu da se prepusti ljubavi, jer se ona zatvorila u zamak, odlučna da se ne udaje sve dok se njen brat ne vrati iz krstaškog rata. Ori, i sam zainteresovan za Adelu daje lažno obećanje da će mu pomoći. Sa svojim prijateljima, grof prerušen u hodočasnika ulazi u dvorac i moli Adelu da ga zaštiti od "razvratnog grofa Orija". Međutim, Izolije otkriva Adeli pravi identitet hodočasnika, pa mladi par odlučuje da mu se osveti. Izolije se prerušava u Adelu i dozvoljava Oriju da mu se udvara, a potom prava Adela otkriva čitavu prevaru, najavljujući povratak krstaša. Ori i njegovi prijatelji su prinuđeni da beže, a žene slave povratak svojih muževa i braće.

Premijera:

Pariz, Opera, 20. avgust 1828.

Gaetano Doniceti: Ljubavni napitak

Subota,
9. februar 2013.
19:00

LIBRETO:

Feliče Romani prema
libretu Ežena Skriba za
operu *Ljubavni napitak*
Danijela Obara

NOVA
POSTAVKA

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Nemorino
Metju Polencani TENOR

Adina
Ana Netrebko SOPRAN

Belkore
Marijuš Kviječen BARITON

Doktor Dulkamara
Ervin Šrot BAS

Daneta
En-Kerolin Berd SOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Maurício Benini
Režija: Bartlet Šer

1 pauza

Ova popularna komična opera u dva čina Gaetana Donicetija, premijerno izvedena u Milanu 1832, bila je jedno od najzastupljenijih dela na repertoaru evropskih operskih kuća od 1838. do 1848. godine. Kompozitor je uneo znatne izmene u originalni Skribov libreto, a jedna od najznačajnijih jeste čuvena tenorska arija *Una furtiva lagrima*, te duet Adine i Nemorina iz prvog čina.

Jednostavni seoski momak, Nemorino potajno je zaljubljen u bogatu, pametnu i načitanu Adinu, ali ga ona ubeđuje da sa njom samo gubi vreme. Tada se pojavljuje Doktor Dulkamara i prodaje mu ljubavni napitak, tačnije flašu Bordoa koja ga ohrabruje da prema Adini primeni drugu taktiku: Nemorino je igorniše i glumi nezainteresovanost. Shvativši da joj se to nimalo ne dopada, kapriciozna devojka istog časa prihvata da se uda sa poručnika Belkorea, kako bi kaznila Nemorina. Mladić je moli da, ipak, sačeka jedan dan – prema rečima Dulkamare, toliko vremena je potrebno da bi ljubavni napitak počeo da deluje...

Premijera:

Milano, Teatro dela Kanobijana, 12. maj 1832.

Dužepo Verdi: Rigoletto

Subota,
16. februar 2013.
19:00

LIBRETO:

Frančesko Marija Pjave
prema komadu
Kralj se zabavlja
Viktora Igoa

NOVA
POSTAVKA

Nick Heavican/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Rigoletto
Željko Lučić BARITON

Đilda
Diana Damrau SOPRAN

Vojvoda od Mantove
Pjotr Bečala TENOR

Sparafučile
Stefan Kočan BAS

Madalena
Oksana Volkova KONTRAALT

Grof Monterone
Robert Pomakov BARITON

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Mikele Marioti
Režija: Majkl Mejer

2 pauze

Ova opera napisana 1851. godine inspirisana je komadom *Kralj se zabavlja* Viktora Igoa. U njoj je Verdi uspeo da postigne ravnotežu između psihološkog razvoja likova i dramskog konteksta. Kompozitor je u *Rigolettu* dostigao zrelost, pokazavši svoje najjače strane: nezaboravne ansamble, potresne arije, te jedinstveni osećaj za dramsku ekonomičnost kojom uspeva da slušaocima, u istoj sceni, suoči sa dubokom ljudskom patnjom i neumitnim tokom života.

Radnja opere odigrava se u toku jedne večeri u italijanskom gradu Mantovi u XVI veku. U središtu radnje je odnos između Rigoleta i njegove ćerke Đilde, koji je verovatno najpotresniji od svih, izuzetno brojnih, odnosa između roditelja i dece u Verdijevim operama. Rigoletto je grbavac i dvorska luda vojvode od Mantove, okorelog ženskaroša, koji vodi razvratan život zajedno sa svojom svitom. Otkrivši da grbavac živi s jednom ženom, grupa plemića odlučuje da je otme, pretpostavljajući da je reč o Rigoletovoj ljubavnici, kako bi se sa njim grubo našalili. Rigoletto u svojoj kući krije Đildu, koju čuva od kontakta sa korumpiranim svetom dvora. No, on nije svestan da je Đilda već upoznala vojvodu od Mantove, koji joj se predstavio kao siromašni student. Za vojvodu, ona je samo još jedna devojka koju će zavesti, a za Đildu on je prva ljubav, ali i prva pobuna protiv očevog autoriteta. Kada dvorjani ispune svoju misiju, odnosno kada otmu Đildu i odvedu je u vojvodine odaje u palati, počeeće da se odmotava klupko osvete zarad poniženja i roditeljskog bola, što će dovesti do sudbinske tragedije.

Premijera:

Venecija, La Feniče, 11. mart 1851.

Žorž Bize: Karmen

Subota,
23. februar 2013.
18:30

LIBRETO:

Anri Mejak i
Ludovik Alevi
prema istoimenoj
noveli Prospera
Merimea

Ken Howard/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Karmen
Anita Rahvelišvili MECOSOPRAN

Don Hoze
Nikolaj Šukof TENOR

Eskamiljo
Tedi Tahu Rouds BAS-BARITON

Mikaela
Jekatarina Šerbačenko SOPRAN

Zuniga
Ričard Bernstajn BAS

Morales
Trevor Šojneman BARITON

Fraskita
Daniel Pejstin SOPRAN

Mersedes
Dženifer Džonson Kejno MECOSOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Mikele Marioti
Režija: Ričard Er

1 pauza

„Sklon sam da pomislim da je *Karmen* najbolja opera od svih koje uopšte postoje, i dokle god budemo postojali, ona će biti na repertoaru evropskih pozornica”, rekao je Fridrih Niče.

Kao inspiracija Žoržu Bizetu, za njegovo remek-delo poslužila je pripovetka *Karmen* Prospera Merimea, a pisac je kao uzor imao Puškinovu poemu *Cigani*, koju je preveo na francuski jezik. Iako danas jedno od najpopularnijih i najizvođenijih dela celokupne muzičke literature, opera *Karmen* je na premijeri održanoj 3. marta 1875. godine u pariskoj Operi Komik doživela potpuni fijasko. Slavu i popularnost koju je ova opera postepeno stekla i zadržala – najpre u drugim zemljama, pa tek potom i u Francuskoj – sam kompozitor, na žalost, nije doživeo, jer je te iste – 1875. godine, iznenada preminuo.

Očaran lepotom prevrtljive ciganke Karmen, vojnik Don Hoze joj pomaže da pobegne iz zatvora u koji je dopala zbog napada na jednu radnicu u fabrici cigareta u kojoj i sama radi. Međutim, na njene čari „pada” i toreador Eskamiljo, koga Don Hoze u napadu ljubomore napada i pokušava da ubije. Zbog ljubavi prema Karmen, Don Hoze dezertira, a potom napušta i svoju verenicu Mikaelu. Karmen ostavlja Don Hozea i kreće za Eskamiljom na koridu u Sevilju. Iako je Don Hoze preklinje da mu se vrati, Karmen ga surovo odbija. Tada Don Hoze u očajanju i besu ubija Karmen, dok u pozadini narod slavi još jednu Eskamiljovu pobedu...

Premijera:

Pariz, Opera Komik, 3. mart 1875.

Rihard Wagner: Parsifal

Subota,
2. mart 2013.
18:00

LIBRETO:
Rihard Wagner

NOVA
POSTAVKA

Micaela Rossato/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Parsifal
Jonas Kaufman TENOR

Kundri
Katarina Dalajman SOPRAN

Gurnemanc
Rene Pape BAS

Amfortas
Peter Matej BARITON

Klingsor
Jevgenij Nikitin BAS-BARITON

Titurel
Runi Brataberg BAS

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Daniele Gati
Režija: Fransoa Žirar

2 pauze

Vagner je o ovoj operi počeo da razmišlja još 1857. godine, ali je ona zapravo poslednja koju je završio. Premijera opere dogodila se 1882. godine u Bajrojt, samo godinu dana pre smrti kompozitora. Glavni izvori za libreto koji je sastavio sam Vagner, jesu ep pesnika Volframa fon Ešenbaha iz ranog trinaestog veka i srednjovekovni viteški roman čiji je autor Kretjen de Troa. Parsifal je jedino Vagnerovo delo napisano isključivo za pozorište u Bajrojt u kojem je orkestar prvi put u istoriji smešten u takozvanu "orkestarsku rupu".

Radnja se odvija u srednjovekovnoj Španiji u kojoj živi Amfortas, kralj vitezova Svetog Grala. On je začaran tako da njegove žive rane niko ne može da isceli. Kundri je neobična, jurodiva žena, koja se nalazi u službi i vitezova svetog Grala i njihovog neprijatelja, čarobnjaka Klingsora. Vitezovi na jezeru sreću prostodušnog mladića Parsifala o kome niko ne zna ništa izuzev Kundri. Predvodnik vitezova Gurnemanc smatra da Parsifal može da pomogne Amfortasu, jer je proročastvo reklo da će njegove rane zalečiti jedino nevini mladić kroz čin saosećanja. I pored toga što čarobnjak Klingsor pokušava da uz pomoć Kundri općini Parsifala, on uspeva da odoli iskušenjima i da dođe u posed svetog koplja kojim je Isus proboden na krstu, uz čiju pomoć isceljuje posrnulog kralja Amfortasa i oslobađa Kundri prokletstva večnog lutanja.

Premijera:

Bajrojt, Festšpilhaus, 26. jul 1882.

Giuseppe Verdi:

Don Karlos

Subota,
9. mart 2013.
17:00

LIBRETO:

Kamij di Lokl i Žozef Meri prema dramskom komadu *Don Karlos*, prestolonaslednik Španije Fridriha Šilera

Lica i izvođači:

Filip II
Feručo Furlaneto BAS

Don Karlos
Ramon Vargas TENOR

Rodrigo
Dmitri Hvorostovski BARITON

Veliki inkvizitor
Erik Halfvarson BAS

Elizabeta Valoa
Barbara Fritoli SOPRAN

Princeza Eboli
Ana Smirnova MECOSOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Lorin Mazel
Režija: Nikolas Hajter

2 pauze

Ova opera u pet činova, najduža u Verdijevom opusu, nastala je kao porudžbina Pariske opere, prema motivima istoimenog pozorišnog komada Fridriha Šilera. Priča je zasnovana na događajima iz špansko-francuske istorije XVI veka, odnosno na neostvarenom ugovorenom braku španskog princa Karlosa i francuske princeze Elizabete Valoa. Naime, zbog promenjenih političkih okolnosti, po završetku Italijanskog rata koji je trajao od 1551-1559. godine, Elizabeta je morala da se uda za Karlosovog oca, Filipa II. Opera je prvi put izvedena 1867. godine u Parizu, dok je italijanska verzija ove opere svoju premijeru imala 4. marta iste godine u Kovent Gardenu u Londonu. *Don Karlos* je opera koja je doživela najviše Verdijevih dorada i izmena, te postoji više verzija koje su danas dostupne dirigentima i rediteljima. Metropolitan opera se opredelila za tradicionalnu verziju od pet činova.

Princ Karlos je u tajnosti došao u Francusku kako bi video svoju verenicu, Elizabetu Valoa, koju nikada nije sreo. Mladi par se sreće u šumi dvorca Fontenblo i zaljubljuje, ali tada stižu vesti da će Elizabeta, umesto za Karlosa, morati da se uda za njegovog oca Filipa II. Uz ovu dramsku liniju koja prati patnju dvoje ljubavnika, paralelno se odvija i politička borba naroda Flandrije koji pokušava da se oslobodi španske vlasti. Nesrećni Karlos odlučuje da uz pomoć svog prijatelja Rodriga pomogne borcima za flamansku nezavisnost, čime, osim u ljubavi, sada i u politici postaje suparnik svog oca, Filipa II....

Premijera:

Pariz, Opera, 11. mart 1867.

Rikardo Zandonai: Frančeska da Rimini

Subota,
16. mart 2013.
17:00

LIBRETO :

Tito Rikordi
prema istoimenom
komadu Gabrijelea
D'Anuncija

Lica i izvođači:

Frančeska da Rimini
Eva-Marija Vestbrek SOPRAN

Paolo
Marčelo Đordani TENOR

Đovani
Mark Delevan BARITON

Malatestino dal Okio
Rober Brubejker TENOR

Samaritana
Dina Kuznjecova MECOSOPRAN

Ser Toldo Berardengo
Kit Džejmson TENOR

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Marko Armiljato
Režija: Pjero Fađoni

3 pauze

Lirska, tragična opera *Frančeska da Rimini* iz 1914. godine napisana je na osnovu istoimenog pozorišnog komada Gabrijelea D'Anuncija posvećenog velikoj glumici Eleonori Duze. Libreto za operu je priredio Tito Rikordi, član slavne muzičke izdavačke dinastije. Siže je baziran na istorijskom događaju iz XIII veka, koji je postao poznat zahvaljujući Danteovoj *Božanstvenoj komediji*. Naime, preljubnike – Frančesku i Paola – njihov savremenik Dante je smestio u drugi krug pakla, u kome se nalaze oni koji se nisu mogli odupreti požudi. Posle Dantea, ova priča je ispričana još mnogo puta, a posebnu popularnost imala je u XIX i početkom XX veka, kada su je obradili i kompozitori Petar Čajkovski, Sergej Rahmanjinov i Rikardo Zandonai.

Frančeska da Polenta, kći Gvida, gospodara Riminija, treba da se uda za naslednika porodice Malatesta koja gospodari obližnjom i neprijateljski nastrojenom Ravenom. Devojka je ubeđena da će se udati za lepog Paola, u koga je izdaleka zaljubljena. Njen otac podgreva njene iluzije, a u zbilji sklapa plan da je uda za Paolovog starijeg brata – hromog i neuglednog Đovanija. Kada Frančeska otkrije prevaru, već je kasno i ona se nevoljno udaje. Bliskost dve porodice, dovodi je u kontakt sa Paolom. Jednog dana, dok čitaju priču o Lancelotu i Ginevri, oni dopuštaju da se njihova zabranjena ljubav razbukti. Mlađi brat, Malatestino koji je nesrećno zaljubljen u Frančesku, iz osвете i zlobe, otkriva Đovaniju istinu o ljubavnicima. Prevareni muž potom zatiče Paola i Frančesku zajedno i u nastupu ljubomore ih ubija.

Premijera:

Torino, Kraljevski teatar, 19. februar 1914.

Giuseppe Verdi: Travijata

Subota,
30. mart 2013.
17:30

LIBRETO

Frančesko Marija
Pjave prema
romanu *Dama
sa kamelijama*
Aleksandra
Dime sina

Lica i izvođači:

Violeta Valeri
Diana Damrau, sopran

Alfredo Žermon
Saimir Pirgu, tenor

Žorž Žermon
Plasido Domingo, bariton

Flora Bervoa
Patriša Rizli, mecosopran

Anina
Marija Zifčak, sopran

Baron Dufol
Džejson Sterns, bariton

Doktor Grenvil
Džejms Kortni, bas

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Janik Neze-Segen
Režija: Vili Deker

1 pauza

Siže *Travijate* baziran je na romanu *Dama s kamelijama* Aleksandra Dime sina, a opera je premijerno izvedena 1853. godine u teatru La Feniče u Veneciji, kada je doživela fijasko. Razloge za neuspeh treba pre svega tražiti u lošoj pevačkoj podeli, a tek delimično u, za to doba, skandaloznom sadržaju, realističnom zapletu i kostimima. Samo godinu dana kasnije, takođe u venecijanskom pozorištu San Benedeto, publika i kritika jednodušno su prihvatile ovo delo čija atraktivnost ne jenjava ni danas. Kompozitorovo majstorstvo se pre svega ogleda u muzičkom oblikovanju glavnog ženskog lika čije se psihološke mene odražavaju i u promeni njenog vokalnog izraza – od koloraturnih, ekstrovertnih pasaža iz prvog čina do lirskih, gotovo “eteričnih” deonica u trećem činu.

Travijata započinje zabavom, na kojoj Violeta upoznaje mladića po imenu Alfredo Žermon. Oni nazdravljaju jedno drugome, prepoznajući uzajamnu privlačnost. Dok im se pridružuju i ostale zvanice, Violeta skriva da se oseća loše – niko od prisutnih ne zna da ona boluje od tuberkuloze. Alfredo joj saopštava da je zaljubljen u nju već godinu dana. Violeta pokušava da ga odbije – ali kada on ode, pita se da li bi to mogla biti njena jedina prilika da upozna pravu ljubav. Isprva, čini joj se da bi to bila ludost – ona mora da nastavi da živi kao slobodna i nezavisna žena. Međutim, njen otpor nije dugog veka i Violeta ubrzo odlazi van Pariza, gde započinje idiličan život sa ljubljenim Alfredom...

Premijera:

Venecija, La Feniče, 6. mart 1853.

Rihard Vagner: Rajnsko zlato

Subota,
6. april 2013.
19:00

LIBRETO:

Rihard Vagner

Lica i izvođači:

Votan
Mark Delavan BAS-BARITON

Loge
Štefan Margita TENOR

Frika
Stefani Blajt MECOSOPRAN

Freja
Vendi Brin Hermer SOPRAN

Erda
Meredit Arvadi KONTRAALT

Alberih
Erik Ovens BARITON

Mime
Gerhard Zigel TENOR

Fazolt
Franc-Jozef Zelig BAS-BARITON

Fafner
Hans-Peter Kenig BAS

Voglinda
Meredit Hensen SOPRAN

Velgunda
Dženifer Džonson Kejno MECOSOPRAN

Floshilda
Rene Tejtum, mecosopran

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: **Fabio Luizi**
Režija: **Rober Lepaž**

1 pauza

Premijera prvog dela tetralogije, muzičke drame *Rajnsko zlato*, 1869. godine u Minhenu, objavila je početak Vagnerove sveobuhvatne operске reforme. U *Rajnskom zlatu* prvi put se susrećemo sa kompleksnom mrežom lajt-motiva koji prožimaju i orkestarsku i vokalnu deonicu, a čije simboličko značenje se menja u odnosu na kontekst radnje. Siže ove opere, ali i cele tetralogije, zasnovan je na germanskim i nordijskim mitovima, na osnovu kojih je Vagner kreirao kompleksnu priču o bogovima, nimfama, divovima i patuljcima koje predvodi vrhovni bog Votan. Opera *Rajnsko zlato* je svojevrsni prolog tetralogije u kojem se upoznajemo sa glavnim likovima opere, ali i njihovim svetom, u kojem, kao i u našem, vladaju korupcija, zavist i nezajazljiva želja za vladanjem.

Tri nimfe čuvaju čarobno zlato u dubinama Rajne. Kako bi se domogao zlata, patuljak Alberih se odriče ljubavi, a zatim krađe čarobni plen i potom od njega kuje svemoćni Prsten. Gospodar bogova Votan, želi da sagradi novi zamak za bogove i kao nagradu divovima Fafneru i Fazoltu najpre nudi boginju mladosti Freju. Ali kad postane svestan da će bez Freje i bogovi ostariti, Votan, na podsticaj poluboga Logea, odlučuje da divovima plati Alberihovim zlatom. Kada na prevaru Votan i Loge otmu Alberihovo blago, patuljak proklinje Prsten: doneće muke i smrt svom vlasniku. Votan plaća divove blagom i odmah se javljaju posledice Alberihove kletve: oni se sukobljavaju, te Fafner ubija Fazolta.

Premijera:

Minhen, Kraljevski i nacionalni teatar,
22. septembar 1869.

Rihard Vagner: Valkira

Subota,
13. april 2013.
17:00

LIBRETO:

Rihard Vagner

Lica i izvođači:

Zigmund
Sajmon O'Nil TENOR

Ziglinda
Martina Serafin SOPRAN

Hunding
Hans-Peter Kenig BAS

Votan
Mark Delavan BAS-BARITON

Frika
Stefani Blajt MECOSOPRAN

Brunhilda
Debora Vojt SOPRAN

Gerhilda
Keli Ke Hogan SOPRAN

Ortlinda
Vendi Brin Hermer SOPRAN

Valtrauta
Mardžori Elinor Diks MECOSOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Rober Lepaž

Nema pauze

Opera *Valkira* je druga po redu iz tetralogije *Prsten Nibelunga*, u okviru koje su još i muzičke drame *Rajnsko zlato*, *Zigfrid* i *Sumrak bogova*. Kao i preostale tri opere iz pomenutog ciklusa koji je nastajao tokom 26 godina i *Valkira* je inspirisana germansko-nordijskom mitologijom i vikinškim epovima. Opera je, prema želji kralja Ludviga Bavarskog, premijerno izvedena u Minhenu 26. juna 1870. godine, a kao deo celog ciklusa *Prsten Nibelunga* – u Bajrojt, šest godina kasnije.

Nakon ponovnog susreta Zigmunda i Ziglinde - još od rođenja razdvojene smrtno dece vrhovnog boga Votana – njegova omiljena kći Valkira, besmrtna ženaratica, uprkos očevom neslaganju, pokušava da paru pomogne kako bi premostio prepreke koje se nalaze na putu njihovoj novootkrivenoj ljubavi. Međutim, i pored toga, Zigmund gine od ruke Hundinga kome je preteo Ziglindu. Votan kažnjava Brunhildinu neposlušnost tako što je pretvara u smrtnicu koja, na planinskom vrhu okruženom vatrenim obručem, u začaranom snu iščekuje junaka koji će je pronaći i uzeti za ženu.

Premijera:

Minhen, Kraljevski i nacionalni teatar, 26. jun 1870.

Rihard Vagner: Zigfrid

Subota,
20. april 2013.
17:00

LIBRETO :

Rihard Vagner

Lica i izvođači:

Zigfrid
Džej Hanter Moris TENOR

Mime
Gerhard Zigel TENOR

Putnik (Votan)
Mark Delevan BAS-BARITON

Alberih
Erik Ovens BARITON

Fafner
Hans-Peter Kenig BAS

Erda
Meredith Arvadi KONTRAALT

Brunhilda
Katarina Dalajman SOPRAN

Šumska ptica
Lizet Oropesa SOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Rober Lepaž

2 pauze

Zigfrid je treća opera iz Vagnerove tetralogije *Prsten Nibelunga*. Delo je premijerno izvedeno u Bajrojt 16. avgusta 1876. godine u sklopu prvog integralnog izvođenja ciklusa. Iako se u konačnoj verziji epske sage o Nibelunzima priča o Zigfridu nalazi tek u trećoj operi, zapravo je ovo najstariji deo ciklusa i začetak čitave tetralogije. Originalno, Vagner je nameravao da napiše dve opere, *Mladi Zigfrid* i *Zigfridova smrt*, koje su potom prerasle u treću (*Zigfrid*) i četvrtu operu (*Sumrak bogova*) kompozitorovog epskog ciklusa.

Patuljak Mime pokušava da napravi mač kojim bi Zigfrid, mladić koga je odgajio, ubio džina Fafnera, ali mu to ne polazi za rukom jer mač Notung može da iskuje samo onaj koji ne poznaje strah. Prepoznavši da je Zigfrid neustrašivi junak o kojem mu je Votan govorio, on mu pokazuje kako da napravi mač kojim Zigfrid potom ubija Fafnera. Ali pre nego što džin u obliku zmaja izdahne, on upozorava Zigfrida da se pazi Mimeove izdaje. Fafnerova krv, koja je slučajno dotakla Zigfidova usta, pruža junaku moć da razume jezik šumske ptice, koja ga savetuje da iz Fafnerovog blaga uzme čarobni prsten i šlem Tarnhelm, a zatim mu priča i o prelepoj valkiri Brunhildi koja usnula leži na steni okruženoj vatrom.

Premijera:

Bajrojt, Festšpilhaus, 16. avgust 1876.

Georg Fridrih Hendl: Julije Cezar

Subota,
27. april 2013.
18:00

LIBRETO:

Nikola Frančesko Haim
prema istoimenom
libretu Đakoma
Frančeska Busanija

NOVA
POSTAVKA

Dan Rest/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Julije Cezar
Dejvid Denijels KONTRATENOR

Kleopatra
Natali Dese SOPRAN

Ptolomej
Kristof Dimo KONTRATENOR

Kornelija
Patriša Bardon KONTRAALT

Sekst
Elis Kut SOPRAN

Ahila
Gvido Lokonsolo BAS

Niren
Rašid Ben Abdeslam KONTRATENOR

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: **Heri Biket**
Režija: **Dejvid MekVikar**

2 pauze

Ova Hendlova opera u tri čina, komponovana po porudžbini Kraljevske muzičke akademije, završena je 1724. godine, a samo nekoliko meseci potom je i premijerno izvedena sa velikim uspehom. Julije Cezar predstavlja iskorak u odnosu na operске konvencije osamnaestog veka. Umesto uobičajenih mitoloških tema, libreto se zasniva na istorijskoj priči o ljubavi Cezara i Kleopatre, istančano slika odnose likova i prikazuje njihove psihološke promene. Posebno se izdvaja lik Kleopatre, čija se različita stanja i postupci, od zavodjenja, preko očajja, do trijumfa, upečatljivo muzički nijansiraju. Tokom devetnaestog veka *Julije Cezar* poput ostalih Hendlovih opera bio zaboravljen. Od 1922. godine interesovanje za operu ponovo pojavilo, te se ona danas smatra Hendlovim neospornim remek-delom. Poslednjih decenija stručnjaci za baroknu operu se trude da kastratske uloge pevaju ili kontratenori ili tamniji ženski mecosoprani, kako bi se što vernije dočarao vokalni svet opere XVIII veka.

Radnja se dešava u Egiptu i započinje pobedom Julija Cezara nad Pompejovom vojskom. Egipatski vladar Ptolomej ubija rimskog patricija Pompeja, iako je Cezar obećao da će mu poštediti život. Ptolomejeva sestra Kleopatra pokušava da zavede Cezara, a Pompejeva udovica Kornelija odbija udvaranje Ahile i krvnika Ptolomeja. Kleopatra dolazi u sukob sa svojim bratom koji je baca u okove. Dok Cezar pokušava da joj pomogne, mladi Sekst, Pompejev sin, sveti se za smrt svog oca tako što ubija Ptolomeja. Cezar oslobađa Kleopatru u koju se zaljubio i proglašava je kraljicom Egipta, a narod slavi povratak mira.

Premijera:

London, Kraljevo pozorište, 20. februar 1724.

Fransis Pulenck:
**Razgovori
karmelićanki**

**Subota,
4. maj 2013.
17:30**

LIBRETO:

Fransis Pulenck
prema scenariju
Žorža Bernanosa

Beatriz Schiller/Metropolitan Opera

Lica i izvođači:

Blanš de la Fors
Izabel Lionard SOPRAN

Madam Liduan
Patriša Raset SOPRAN

Sestra Konstansa od
Sen Denija
Erin Morli SOPRAN

Majka Marija
Elizabet Bišop MECOSOPRAN

Madam de Kroasi
Felisiti Palmer KONTRAALT

Majka Jovanka od svetog
deteta Isusa
Džejn Šolis KONTRAALT

Sestra Matilda
Meri En Mekormik MECOSOPRAN

Markiz de la Fors
Dejvid Pitsinger BARITON

Vitez de la Fors
Pol Epelbi TENOR

Tjeri
Kit Džejmson BARITON

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: **Rene Langre**
Reditel: **Džon Dekster**

1 pauza

Najznačajnija francuska opera komponovana u drugoj polovini XX veka, nastala je kao porudžbina milanske Skale, gde je i premijerno izvedena 1957. godine. Libreto je zasnovan na istinitom događaju iz 1794. godine kada je revolucionarni sud u Parizu osudio na smrt i pogubio sestrinstvo karmelitskog samostana iz Kompienja. Inspirisana dnevnikom preživele sestre Marije od Utevoljenja, u kojem je opisano mučeništvo sestara iz samostana, književnica Gertrud fon le For objavila je roman *Poslednja na stratištu*, koji će potom, 1949. godine, poslužiti kao osnova za filmski scenario. Iako film nije nikad snimljen, libreto za Pulenkovu operu nastao je upravo prema dijalozima iz scenarija Žorža Bernanosa – čiji roman *Razgovori karmelićanki* kritika smatra njegovim najsnažnijim i najzreljim delom. Ovu operu Pulenck je posvetio svojim uzorima – Verdiju, Monteverdiju, Debisiju i Musorgskom.

Glavna junakinja je nesigurna i bojažljiva devojka Blanš de la Fors - ćerka markiza de la Forsa, koja u redu sestara karmelićanki pokušava da pronađe životnu sigurnost. S rasplamsavanjem Francuske revolucije, karmelićanke su prinuđene da napuste samostan, čija se imovina konfiskuje. Blanš se krije u porodičnom dvorcu, a karmelićanke se u potaji odlučuju na zavet žrtvovanja kako bi se suprotstavile atmosferi straha i progona koja vlada Francuskom. Ubrzo padaju u ruke revolucionara i bivaju osuđene na smrt. Dok koračaju prema giljotini, Blanš se u ekstazi priključuje sestrama u mučeništvu...

Premijera:

Milano, Skala, 26. januar 1957.

Rihard Vagner: Sumrak bogova

Subota,
4. maj 2013.
17:00

LIBRETO:

Rihard Vagner

Lica i izvođači:

Zigfid
Lars Kleveman TENOR

Brunhilda
Debora Vojt SOPRAN

Gunter
Ian Peterson BARITON

Gurtruna
Vendi Brin Harmer SOPRAN

Alberih
Richard Pol Fink BARITON

Hagen
Hans-Peter Kenig BAS

Valtrauta
Keren Kargil MECOSOPRAN

Voglinda
Meredith Hensen SOPRAN

Velgunda
Dženifer Džonson Kejno SOPRAN

Floshilda
Rene Tejtum MECOSOPRAN

Hor i orkestar Metropolitan opere
Dirigent: Fabio Luizi
Režija: Rober Lepaž

2 pauze

Libreto za *Sumrak bogova* napisan je kao prvi od četiri predložka za ciklus *Prsten Nibelunga*, mada je kasnije pretrpeo najviše izmena, budući da Vagner nije mogao da se opredeli za odgovarajući završetak svoje tetralogije. Premijera opere upriličena je u Bajrojt, 1876. godine.

U prologu opere susrećemo tri Norne koje predu sudbinsku nit i pričaju pad bogova. Kada počnu da razgovaraju o svemoćnom prstenu Nibelunga, nit se prekida. Čak ni one ne znaju šta će se u stvari, na samom kraju, desiti. U svetu smrtnika Zigfrid se sprema za nove avanture i ostavlja za sobom ljubljenu Brunhildu, bivšu valkiru koja je postala smrtnica, jer je prkosila svom ocu Votanu. Zigfrid joj daje svemoguću prsten kao zalog svoje ljubavi. Brunhildu posećuje njena sestra, valkira Valtrauta koja je moli da spase bogove tako što će vratiti prsten u reku Rajnu, gde pripada. Uprkos njenim molbama, Brunhilda to odbija. Na planinskom vrhu, gde Brunhilda obitava okružena vatrenim obručem, pojavljuje se Zigfrid, preobražen u stranca pomoću čudesnog šlema - Tarnhelma. Zigfrid je, u međuvremenu, u neznanju, popio magični napitak zbog kojeg je zaboravio na Brunhildu i zaljubio se u Gurtrunu, čiji brat Gunter želi Brunhildu za nevestu. Na kraju ove operске priče, posle Zigfridove smrti, Brunhilda shvata da se ne može suprotstaviti sudbini, te odlučuje da vrati prsten kćerima Rajne. Tako se okončava vladavina bogova, a Valhalu guta plamen.

Premijera:

Bajrojt, Festšpilhaus, 17. avgust 1876.

Radijske prenose realizuju:

Spiker: **Aleksandar Božović**

Muzičke urednice Drugog i Trećeg programa Radio Beograda:

**Đurđija Vučinić, Svetlana Matović, Ivana Neimarević,
Gorica Pilipović, Zorica Premate, Ksenija Stevanović**

Koordinator Euroradija: **Živan Mitrović**

Knjižica:

Priprema teksta i redaktura: **Đurđija Vučinić, Svetlana Matović,
Ivana Neimarević, Ksenija Stevanović**

Izdavač: **Radio Beograd - Treći program, Hilendarska 2, 11000 Beograd**

Dizajn: **Nikola Stevanović**

Štamparija: **Čugura print**

Tiraž: **1000**

Štampanje knjižice omogućeno je kroz
grant Ambasade Sjedinjenih Američkih
Država u Srbiji

FM Radio Beograd 2/3

Avala **97,6 Mhz**

Deli Jovan **94,9 Mhz**

Tupižnica **96,1 Mhz**

Ovčar **90,1 Mhz**

Donji Milanovac **90,0 Mhz**

Tekija **92,1 Mhz**

Bajina Bašta **93,0 Mhz**

Besna Kobila **95,3 Mhz**

Crni Vrh (Jagodina) **99,3 Mhz**

Jastrebac **89,3 Mhz**

Crna Trava **99,6 Mhz**

Crveni Čot **96,5 Mhz**

Maljen **107,9Mhz**

Program možete pratiti putem interneta na sajtovima:

www.rts.rs/uzivo i www.radiobeograd.rs

r: bgd: 2
radio beograd 2 97.6mhz

Metropolitan radijske prenose 2012/2013 omogućili su Toll Brothers, America's luxury home builder®, velikodušna dugoročna podrška "The Annenberg Foundation" i "Vincent A. Stabile Endowment for Broadcast Media", kao i pomoć slušalaca širom sveta.

The Metropolitan Opera Saturday Matinee Broadcasts

Sponsored by **Toll Brothers**
America's Luxury Home Builder®